

Презентація проекту «Кобзарське Мистецтво»

23 грудня 1999 р. в Національній бібліотеці України імені В.І.Вернадського відбулася презентація проекту «Кобзарське мистецтво».

Його мета полягає в розробці сучасних концепцій історико-бібліографічного дослідження цього виняткового явища не лише української національної, а й світової культури. Реалізація проекту сприятиме інформаційному забезпеченню та полегшенню доступу до унікальних документів кобзарського мистецтва, які зберігаються у фондах НБУВ.

Передбачається створення електронного та друкованого каталогів на основі сучасних інформаційних технологій, страхового фонду унікальних видань у вигляді копій на мікроносіях та у цифровому вигляді для он-лайн обміну інформацією по Internet з віддаленими українськими і зарубіжними абонентами.

На презентації проекту виступили заступник генерального директора НБУВ, к.і.н. А.Г.Бровкін, директор парламентських програм - Україна В.Г.Китастиї, який багато робить для увіковічення кобзарського мистецтва і є ініціатором зазначеного проекту. На урочистостях були присутні представники української громадськості та посольств Канади, США в Україні.

А.Г.Бровкін зосередив увагу присутніх на тому, що кобзарське мистецтво українського народу є унікальним явищем. Воно має багатовікову традицію. Найвищого розквіту досягло в XVI-XVII ст. Навружена боротьба українського народу за національну незалежність знайшла високохудожнє відображення в кобзарських думах та історичних піснях.

Серед кобзарів були такі видатні народні митці з XIX ст. відомі О.Вересай, А.Шут, Т.Парковенко, І.Крю-

В.Г.Китастиї

Молоді майстри кобзарського мистецтва

ковський; з ХХ ст. - І.Кучеренко, Г.Китастий та ін.

З ХІХ ст. кобзарством жваво цікавляться фольклористи, письменники, композитори, художники - підкреслив А.Бровкін. - Серед дослідників кобзарства були фольклорист Михайло Максимович, письменник Пантелеймон Куліш, художник і етнограф Порфирій Мартинович, композитор Микола Лисенко, а пізніше - музикознавець і фольклорист Філарет Колесса, художник Опанас Сластіон, письменник і етнограф Гнат Хоткевич та інші діячі української культури. Вони вивчали побут та виконавське мистецтво кобзарів, записували їх репертуар, організовували їхні концертні виступи перед громадськістю.

У 1918 р., в якому Україна здобула свою незалежність, народилася перша капела кобзарів, яку заснував у Києві визначний бандурист Василь Ємець. Вона сприяла утворенню подібних колективів по всій Україні - в Харкові, Миргороді, Умані, Конотопі тощо. Та найвидатнішою із них стала Полтавська капела бандуристів, заснована 1925 р. Керівником і організатором цієї капели був Володимир Кабачок - відомий у майбутньому український хоровий диригент і бандурист.

У 30-х роках кобзарі зазнавали тяжких політичних переслідувань. Арешти, заслання, розстріли забирають безцінні сили перших керівників різних українських капел Г.Хоткевича, В.Кабачка, Д.Балацького, М.Опришка та ін.

З 1941 р. керівником Української капели бандуристів ім.Т.Шевченка стає Григорій Китастий, який був її творчим натхненником від дня її виникнення до самої своєї смерті в 1984 р. Він керував капелою в найтяжчі, найнебезпечніші роки війни.

Виступав у Німеччині, Америці, Канаді, Австралії. Вже з 1968 р., за активної участі Григорія і Петра Китастих, по різних осередках Америки й Канади щороку відбуваються кобзарські табори, курси та семінари для молоді, на яких вишколюються нові кобзарські кадри, інструктори гри на бандурі та керівники молодіжних ансамблів бандуристів. Останніми роками майже всю цю роботу перебрала молодіжна організація - Товариство українських бандуристів (ТУБ). Робота з молоддю поширилася поза межі США й Канади до Європи, Південної Америки і Австралії. Сьо-

годні по всьому світу, де поселилися українці, існують гуртки, школи та ансамблі кобзарського мистецтва.

У сучасних умовах, коли розвиток національної культури набуває державного значення, - зазначив А.Бровкін, - кобзарське мистецтво розвивається в професійному напрямі. В класі професора Національної музичної академії України ім. П.Чайковського С.В.Баштана, учня В.Кабачка, отримали музичну освіту відомі бандуристи: В.Єсіпок, П.Чухрай, І.Коваль, Ю.Незовибатько, Р.Гриньків та ін. В музичних навчальних закладах України - школах, музичних училищах, педінститутах, інститутах культури, консерваторіях - відкрито класи бандури.

Отже, інформаційне забезпечення широких кіл прихильників кобзарського мистецтва, виконавців, викладачів, дослідників знаннями про найбагатше сховище документів кобзарського мистецтва, що знаходиться в НБУВ, - підкреслив заступник генерального директора Бібліотеки, - є актуальним і має на меті зберегти для майбутніх поколінь національну спадщину. Таким чином, актуальність зазначеного проекту зумовлена необхідністю забезпечення доступу до рідкісних документів та їх збереження як унікальних пам'яток світової культури.

На завершення урочистої частини В.Г.Китастий ще раз підкреслив важливість акції і взаєморозуміння щодо спільної праці з НБУВ

Присутні ознайомилися з експозицією вельми змістовної виставки «Кобзарське мистецтво (з фондів НБУВ)».

Презентація завершилася виступами молодих талановитих майстрів кобзарського мистецтва Світлани Мороз, Ірини Александрової, Любомира Шевчука і Світлани Благодир.

*Валерія Шульгіна,
завсектором нотних видань
НБУВ,
к.п.н., проф.*

© Шульгіна Валерія Дмитрівна, Київ, 2000

Семінар бібліотечних працівників у НБУВ

При НБУВ не перший рік функціонує постійно діюча система підвищення кваліфікації бібліотечних працівників НДУ НАН України, яка ґрунтується на вивченні їх пропозицій, з одного боку, та методичному забезпеченні їх діяльності співробітниками групи мережі відділу загального бібліотекознавства, з іншого. Побажання щодо планів проведення семінарських занять, засідань методичної ради, практикумів, стажувань бібліотеки НДУ подають разом зі звітом про свою роботу. Методисти аналізують ці запити, змогу їх виконання, визначають необхідність залучення спеціалістів з інших систем та відомств. Запропонована тематика занять вивчається щодо її законодавчого забезпечення, складаються переліки державних документів (постанови, правила, інструкції, положення, угоди, ДСТУ тощо), досліджується рівень розробки даного питання у фаховій пресі, основні етапи його розвитку.

Наявність при НБУВ читального залу бібліотекознавчої літератури дає можливість вивчити досвід роботи бібліотек різних рівнів та відомчих систем України, близького і далекого зарубіжжя, проаналізувати теоретичні напрацювання бібліотечних шкіл Москви та Санкт-Петербурга.

Тема, актуальна для багатьох книгозбірень, включається до плану занять, зумовлюючи конкретну форму розробки (інструкція, положення, методичні рекомендації тощо). Наприклад, численні прохання роз'яснити питання нормування праці бібліотеки, визначення необхідної кількості виконавців на кожній окремій ділянці зумовили розробку збірника матеріалів «Нормування праці», який обговорювався